

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ (22/12/2013)

Η ερμηνεία του Συμβόλου της Πίστεως (17)
«Θεόν αληθινόν εκ Θεού αληθινού» - Ο Χριστός είναι ο αληθινός Θεός

Όπως θα δούμε στην σημερινή ομιλία μας, αδελφοί μου, το Σύμβολο της Πίστεως επιμένει στην διδασκαλία της Εκκλησίας μας περί του ότι ο Χριστός είναι Θεός, προερχόμενος από την Θεϊκή ουσία του Θεού Πατέρα. Γι' αυτό Τον χαρακτηρίζει «Θεόν αληθινόν, εκ Θεού αληθινού»¹ Η επισήμανση αυτή έρχεται να αντιδιαστείλει την Εκκλησία του αληθινού Θεού από την ψεύτικη πολυθεΐα των πρώτων αιώνων του Εκκλ/κού βίου. Η Εκκλησία άρχισε να διαμορφώνεται και να ανδρώνεται μέσα σε ένα ειδωλολατρικό περιβάλλον, όπου η πολυθεΐα ήταν καθεστώς και η δημιουργία νέων φανταστικών «θεών» ήταν σύνηθες γεγονός. Η Εκκλησία στηλιτεύει την πλάνη των ειδώλων και διακηρύσσει ότι ο Χριστός είναι ο αληθινός Θεός, ο ένας και μοναδικός.

Ο Όσιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός εξηγεί θεολογικά αυτή τη διδασκαλία: «Αυτός ο ένας και μόνος Θεός δεν είναι άλογος. Κατά συνέπεια, αν έχει Λόγο, δεν θα τον έχει ανυπόστατο, επειδή η ύπαρξη αυτού του Λόγου δεν έχει αρχή, ούτε ποτέ θα παύσει να υπάρχει· γιατί δεν υπήρχε διάστημα, κατά το οποίο ήταν κάποτε άλογος ο Θεός. Πάντοτε, φυσικά, έχει τον Λόγο Του, που γεννιέται απ' αυτόν, όχι σαν τον δικό μας λόγο, που είναι ανυπόστατος και ξεχύνεται στον αέρα, αλλά ενυπόστατο, ζωντανό, τέλειο, που δε βγαίνει έξω από αυτόν, αλλά πάντοτε βρίσκεται σ' αυτόν... Ο Θεός, επειδή υπάρχει πάντοτε και είναι τέλειος, θα έχει και τον Λόγο του τέλειο και ενυπόστατο, που υπάρχει πάντοτε και ζει και έχει τα πάντα, όσα ο Πατέρας που τον γέννησε...»²

Ο Άγιος Συμεών Θεσσαλονίκης δηλώνει ότι το Σύμβολο της Πίστεως θεωρεί τον Χριστό «αληθινό Θεό, καθότι υψίστατο εξ αρχής ενωμένος με τον Θεό Πατέρα και είχε την ίδια ουσία, δόξα και δύναμη του Πατέρα· δεν ήταν χωρισμένος από Εκείνον, ούτε κινούνταν ξεχωριστά· αλλά ήταν και είναι ενωμένος μαζί Του και ενεργεί από κοινού με τον Πατέρα και τίποτα δεν πράττει κατ' ιδίαν και αφ' εαυτού· αλλά όσα θέλει ο Πατέρας αυτά πράττει και ο Υιός, επειδή μία θέληση υπάρχει στον Πατέρα και στον Υιό, αφού μία είναι η Θεότητα. Η δύναμή τους είναι μία»³

Αντιλαμβάνεται, λοιπόν, κανείς ότι η συγκεκριμένη ομολογία του Συμβόλου της Πίστεως συνιστά ένα από τα κεντρικότερα, αν όχι το

¹ Α' Ιωάν. 5,20, Τίτ. 2,13

² «Εκδοσις ακριβής της Ορθοδόξου Πίστεως», σελ. 43

³ «Τα Άπαντα», τόμος Β', σελ. 129

κεντρικότερο σημείο της Χριστιανικής πίστης. Χωρίς αυτή την παραδοχή, ότι δηλ. ο Χριστός είναι ο αληθινός Θεός, αφού προέρχεται από την ουσία του Θεού Πατρός, κάθε ίχνος της Χριστιανικής πίστης εξαλείφεται· η Εκκλησία παύει να υφίσταται, καθότι οι αγώνες Της όλες τις εποχές γύρω από αυτή την αλήθεια κινήθηκαν. Τα μαρτύρια και οι θυσίες των Αγίων Μαρτύρων Της γι' αυτή την αλήθεια συνέβησαν. Επί είκοσι και πλέον αιώνες αυτή είναι η αυτοσυνειδησία της Εκκλησίας και αυτή διακηρύσσουμε· ότι ο Χριστός, ο Οποίος εμφανίστηκε εν σώματι στην ανθρώπινη ιστορία, δίδαξε, θαυματούργησε, έπαθε, σταυρώθηκε και ανέστη εκ νεκρών και ανελήφθη στους ουραμούς, είναι ο μόνος αληθινός Θεός.

«Αυτά τα λόγια μάς φέρνουν κατά πρόσωπο με ό,τι ίσως είναι το καταπληκτικότερο χαρακτηριστικό στην Ορθόδοξη θεώρηση του Ένσαρκου Χριστού: μια πολύ ισχυρή αίσθηση της Θεϊκής Του δόξας. Υπάρχουν δύο στιγμές στη ζωή του Χριστού που η Θεϊκή Του δόξα γίνεται ιδιαίτερα αισθητή: η Μεταμόρφωση, όταν στο όρος Θαβώρ το άκτιστο φως της Θεότητάς Του έλαμψε, κατά ορατό τρόπο, μέσα από τα φορέματα που κάλυπταν τη σάρκα Του. Και η Ανάσταση, όταν ο τάφος άνοιξε υπό την πίεση της Θείας ζωής και ο Χριστός επέστρεψε θριαμβευτής από τους νεκρούς»⁴

Τα δύο αυτά γεγονότα έχουν κολοσσιαία σημασία, γιατί αποκαλύπτουν το μυστήριο της αποκεκαλυμμένης Θεότητας στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Εκείνοι που δεν αναγνωρίζουν τον Χριστό ως Θεό και Τον δέχονται απλώς ως κορυφαία προσωπικότητα της ιστορίας, αναγνωρίζουν εκείνον που επαγγέλθηκε την ειρήνη και έθεσε τις κοινωνικές βάσεις για μια καλύτερη κοινωνία. Πολύ πτωχή και ατελής αυτή η εκτίμηση. Αυτό που έφερε ο Χριστός στον κόσμο είναι ο ίδιος ο Θεός, στο δικό Του πρόσωπο. Ο Θεός, που αποκαλυπτόταν σταδιακά, την εποχή της Παλαιάς Διαθήκης. Αυτόν τον Θεό των Προφητών, τον αληθινό Θεό, έφερε στα έθνη της γης. Έφερε τον Θεό που τώρα γνωρίζουμε στο πρόσωπό Του, τον φίλο και οικείο, που μπορούμε να κοινωνήσουμε. Τώρα γνωρίζουμε την οδό Του, την οποία καλούμαστε να περπατήσουμε. Ο Ιησούς έφερε τον Θεό και μαζί με Αυτόν την αλήθεια για την αρχή και το τέλος μας· την πίστη, την ελπίδα, την αγάπη. Μόνο που εμείς, έχοντας σκληρή και κλειστή την καρδιά μας, θεωρούμε ανούσια και φτωχά όλα αυτά. Ναι, αδελφοί μου, η δόξα του Θεού και η δύναμή Του σ' αυτό τον κόσμο είναι αθόρυβη, αλλά είναι αληθινή. Είναι, τελικά, η μόνη αληθινή δύναμη. Η υπόθεση του Θεού δείχνει στις μέρες μας να ψυχορραγεί, αλλά πάντοτε αποδεικνύεται παρούσα και σωτήρια. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

⁴ Κάλλιστος Ware, Μητροπολίτης Διοκλείας, «Η Ορθόδοξη Εκκλησία», σελ. 357